

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΟΥ „ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ“

ΧΑΝΙΑ, 1 Ιουλίου 1908 || ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ || Αριθ. 10

ΤΟ ΝΕΟΝ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου εἰς τὴν ψήφον τῆς Βουλῆς Νομοσχεδίου φέρονται μεταρρυθμίσεις καὶ τροποποιήσεις, ὧν κυριώτεροι εἶνε αἱ ἑξῆς :

- 1) Τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα καταργοῦνται, ἰδρύνονται δὲ Ἑξατάξια Δημοτικὰ Σχολεῖα.
- 2) Τὰ δημόσια Γυμνάσια γίνονται ἑξατάξια, τὰ δὲ Ἡμιγυμνάσια τετρατάξια.
- 3) Ἰδρύεται ἐν μονοετῆς Ὑποδιδασκαλείῳ πρὸς μόρφωσιν γραμματοδιδασκάλων, προσαρτῶμενον ἐν τῷ Διδασκαλείῳ.
- 4) Ἰδρύεται Πρακτικὸν Λύκειον μετὰ προσθήκης ἐμπεικῶν μαθημάτων καὶ καταργεῖται βαθμηδὸν τὸ ἐν Χανίοις Γυμνάσιον.
- 5) Κοινὰ δημοτικὰ Σχολεῖα ἰδρύνονται πανταχοῦ ἔπου ὑπάρχουσι 30 παιδία ἄρρενα καὶ θήλεια ἀπὸ 6—9 ἐτῶν.
- 6) Πλήρη δημ. Σχολεῖα ἰδρύνονται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔπου μέχρι τοῦδε ἐλειτούργουν Ἑλλην. Σχολεῖα, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσι καὶ δύνανται νὰ φοιτῶσιν ἑκατὸν μαθηταί.
- 7) Οὐδεμίαν τάξιν παντὸς σχολείου ἐπιτρέπεται νὰ ἔχη πλείονας τῶν 50 μαθητῶν, ἄλλως διαιρεῖται.
- 8) Εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῶν ἁρρένων διορίζονται διδάσκαλοι οἱ πτυχιούχοι τῶν νέων διδασκαλείων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κρήτης καὶ οἱ πτυχιούχοι τοῦ Ὑποδιδασκαλείου Κρήτης, εἰς δὲ τὰ τῶν θηλέων αἱ πτυχιούχοι τῶν νέων διδασκαλείων τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἑταιρείας ἢ τῶν ὁμοταγῶν τούτοις ἀνεγνωρισμένων λοιπῶν Παρθεναγωγείων καὶ αἱ ἔχουσαι ἀπολυτήριον τῶν Ἀνωτέρων Παρθεναγωγείων Κρήτης. Πλὴν τούτων διορίζονται προσωρινῶς καὶ οἱ μέχρι τοῦδε δι' ἐξετάσεων ἀνεγνωρισμένοι ὀριστικοὶ δημοδιδάσκαλοι καὶ ὑποδιδάσκαλοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων, οἱ πτυχιούχοι τοῦ καταργηθέντος Ἱεροδιδασκαλείου τῆς Ἀγ. Τριάδος, οἱ κατὰ τὸ 1900 ἀναγνωρισθέντες προσωρινοὶ διδάσκαλοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων, οἱ ἔχοντες ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ τῶν ἐν Τουρκίᾳ μὴ ἀνεγνωρισμένων Ἑλληνικῶν Διδασκαλείων ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ οἱ ἔχοντες ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἀπὸ τῆς Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου. Λαμβάνουσι δὲ μισθοδοσίαν ὡς ἑξῆς :
- Οἱ πρωτοβάθμιοι διδασκαλισταὶ δραχ. 100, οἱ Βοὶ 90, οἱ Γοὶ 80. Αἱ πρωτοβάθμιοι τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπ. Ἑταιρείας ἢ τῶν ὁμοταγῶν τούτοις πτυχιούχοι διδασκάλισσαι 90, αἱ Βοὶ 80, καὶ αἱ Γοὶ 75. Αἱ ἀπόφοιτοι τῶν Ἀνωτ. Παρθεναγωγείων Κρήτης 45—50.
- 9) Τῶν πτυχιούχων δημ(λ)ων ἀμφοτέρων τῶν φύλων ὁ μισθὸς ἀυξάνεται ἀνά πᾶσαν τριετίαν κατὰ 10 δραχ., μέχρις οὗ γίνῃ τῶν μὲν Αῶν 130, τῶν Βῶν 120, τῶν Γῶν 110. Τῶν δὲ δι(σ)σῶν τῶν μὲν Αῶν 120, τῶν Βῶν 110, τῶν δὲ Γῶν 105. Ἐκ τῶν ὀριστικῶν οἱ Αῶν 70, οἱ Βοὶ 65, οἱ Γοὶ 55. Αἱ Αῶν Δ(σ)σαι 60, αἱ Βοὶ 55, καὶ αἱ Γοὶ 50. Ἐκ τῶν ὀριστ. Ὑποδιδασκάλων οἱ Αῶν 50, οἱ Βοὶ 45, καὶ οἱ Γοὶ καὶ Δοὶ 40. Αἱ δὲ Ὑ(σ)σαι αἱ Αῶν καὶ Βοὶ 45, καὶ αἱ Γοὶ καὶ Δοὶ 40. Οἱ πτυχιούχοι Ἀγίας Τριάδος 60. Ἐκ τῶν προσωρινῶν

τοῦ 190.) Δ(λ)ων καὶ Δ(σ)σῶν οἱ Αῶν 45 καὶ οἱ Βοὶ καὶ Γοὶ 40. Οἱ ἔχοντες ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ τῶν ἐν Τουρκίᾳ μὴ ἀνεγνωρισμένων Ἑλληνικῶν Διδασκαλείων 60. Οἱ ἔχοντες ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἀπὸ Γ' τάξεως Γυμνασίου 50.

Διορίζονται δὲ ὡς ἀκολούθως :

Οἱ πτυχιούχοι Δ(λ)οὶ καὶ Δ(σ)σαι τῶν Διδασκαλείων εἰς τὰ διηρημένα Σχολεῖα καὶ τὰ ἀδιαίρετα Πρωτοβάθμια, οἱ δὲ πτυχιούχοι τοῦ Ὑποδιδασκαλείου καὶ αἱ τῶν Ἀνωτέρων Παρθεναγωγείων ἀπόφοιτοι εἰς τὰ ἀδιαίρετα Δευτεροβάθμια καὶ ὡς βοηθοὶ εἰς διηρημένα διτάξια.

Εἰς τὰ πλήρη Δημοτικὰ Σχολεῖα διορίζεται Διευθυντὴς πρωτοβάθμιος Δημοδιδάσκαλος τοῦ Διδασκαλείου Ἑλλάδος ἢ Κρήτης ἔχων πενταετὴ τοῦλάχιστον εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν. Μόνον δὲ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ἐπιτρέπεται νὰ διορισθῇ προσωρινῶς Αὐτὸς μὲ ὀλιγωτέραν ὑπηρεσίαν. Ἐν οἷς σχολείοις ὑπηρετοῦσι δ(σ)σαι ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα γίνεται διαγωνισμὸς, διορίζεται δὲ διευθυντὴς ὁ ἐν τούτῳ ἐπιτυχῶν.

10) Ὁ Διευθυντὴς πλήρους δημοτικοῦ Σχολείου λαμβάνει πρὸς τῆ μισθῷ τοῦ βαθμοῦ του καὶ μηνιαῖον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 10.

11) Πᾶς πτυχιούχος δημοδιδάσκαλος διοριζόμενος ἐν τινὶ Σχολείῳ οἰφδῆποτε λαμβάνει τὸν μισθὸν τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ, μόνον δ' ὅταν μετατεθῇ κατ' αἰτησίαν του λαμβάνει τὸν μισθὸν τῆς θέσεως ἀνεξαρτήτως τοῦ βαθμοῦ τοῦ πτυχίου του.

12) Τοῦ Ἀν. Παρθεναγωγείου οὐδεμίαν τάξιν λειτουργεῖ, ἐὰν μὴ ἔχη 12 μαθητριάς, ἀν δὲ δύο τάξεις δὲν ἔχουσι τὸν νόμιμον ἀριθμὸν, καταργεῖται τὸ Παρθεναγωγεῖον.

13) Αἱ χειμεριναί, αἱ τοῦ Ἰουνίου καὶ αἱ κατὰ Σ(θ)ριον συμπληρωματικαὶ ἐξετάσεις καταργοῦνται πλὴν τῶν ἀπολυτηρίων, αἵτινες γίνονται ἐν πᾶσι τοῖς μαθήμασι. Ἀπαξ κατὰ διμηνίαν γίνονται γραπτὰ δοκιμασίαι τῶν μαθητῶν ἐν ἅπασιν τοῖς μαθήμασι. Εἰς γραπτὰς προαγωγικὰς ἐξετάσεις ὑποβάλλονται οἱ μαθηταὶ ὧν ὁ ἐκ τῶν ἡμερησίων ἐλέγχων ἐξαγόμενος ὀλικὸς βαθμὸς ἐν ἐκάστῳ μαθήματι εἶνε κατώτερος τοῦ 7· οἱ ἔχοντες ἀνώτερον προάγονται ἀνευ ἐξετάσεων. Αἱ ἀπολυτήριοι ἐξετάσεις τῶν Γυμνασίων ἐνεργοῦνται ὑπὸ καθηγητῶν ἄλλου Γυμνασίου, προσκαλουμένων ἐπὶ τούτῳ.

14) Οἱ μαθηταὶ τῶν Γυμνασίων, Ἡμιγυμνασίων καὶ Ἀν. Παρθεναγωγείων πληρώνουσι ἀνάλογα διδάκτρα, ἐξαιροῦνται οἱ ἄριστοι μὲν ἄποροι δὲ μαθηταί.

15) Αἱ ἀπουσίαι κρίνονται αὐστηρότερον, μαθητῆς δ' ἐπὶ διετίαν διακούσας τὰ μαθήματα τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ μὴ κριθεὶς ἀξίος προδιδασμοῦ δὲν γίνεται δεκτὸς πλέον εἰς τὰ Σχολεῖα.

16) Τὰ διδακτικὰ βιβλία παραλαμβάνονται ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Κρήτῃ ἐγκεκριμένων ἐν τοῖς διαγωνισμοῖς, καὶ τὰ μὲν τῶν δημοτ. Σχολείων ὀρίζονται ὑπὸ τῶν Ν. Ἐπιθεωρητῶν, τὰ δὲ τῶν λοιπῶν Σχολείων ὑπὸ τῶν οἰκείων Συλλόγων.

17) Μετάθεσις τοῦ προσωπικοῦ δὲν ἐπιτρέπεται διαρκούντος τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ἐκτὸς ἐὰν ἀνάγκαι ὑπηρεσιακαὶ ἀπαιτήσωσι τούτο, ὅτε ἀπαιτεῖται πρότασις τοῦ οἰκείου Ἐπιθεωρητοῦ.

18) "Απαξ ἢ δις τοῦ ἔτους καλοῦνται οἱ διδάσκαλοι ὅπως ἀρχοῦνται μαθημάτων καὶ ἀσκῶνται πρακτικῶς. Οἱ εὐδοκίμουνοιτες εἰς τὰς τοιαύτας ἀσκήσεις λαμβάνουσι αὐξήσιν τῆς μισθοδοσίας των κατὰ 10 δραχ. Κατὰ τὰ λοιπὰ τὸ νομοσχέδιον ἐλάχιστα παραλλάσσει τῶν μέχρι τοῦδε ἰσχυόντων ὑπ' ἀριθ. 48, καὶ 601. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις γενήσεται ἴσως τὴν ἐβδομάδα ταύτην, ἐν τῇ ἐπομένῳ δὲ φυλλαδίῳ ἐλπίζομεν νὰ ἔχωμεν αὐτὸ πλήρες ὅπως θὰ ψηφισθῇ.

Ἡ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΝ ΣΟΥΗΔΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Εἰς τὰ σχολεῖα ταῦτα οἱ μαθητευόμενοι διαμένον ἐπὶ ὀκταετίαν, ἐξέρχονται δὲ αὐτῶν δυνάμενοι νὰ κερδίζουσι ἐν-τίμως τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ὑπάρχουσι καὶ τρεῖς ἰδιωτικαὶ σχολαὶ κωφαλάων, λαμβάνουσαι ἐπιχορήγησιν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ τοὺς τυφλοὺς παῖδας ὑπάρχουσι πέντε σχολαὶ τοῦ Κράτους. Αἱ δύο ἐξ αὐτῶν εἶναι προκαταρτικαὶ. Μετὰ τετραετῆ φοίτησιν μεταβαίνουν οἱ τυφλοὶ παῖδες εἰς τρίτην σχολὴν ἀνωτέραν, ὅπου διδάσκονται τέχνας καὶ ὅπου καταρτίζονται ὡς διδάσκαλοι ἢ τετάρτη σχολὴ εἶναι δι' ἐφήβους τυφλωθέντας ἐκ τύχης, ἢ δὲ πέμπτη ἰδρύθη ὑπὲρ τῶν τυφλῶν καὶ κωφαλάων.

Διὰ τοὺς μὴ ἐπιδεκτικὸς διανοητικῆς ἀναπτύξεως παῖδας ὑπάρχουσι καθ' ὅλον τὸ Κράτος εἴκοσι σχολαὶ συντηρούμεναι ἢ βοηθούμεναι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Οἱ ἀπόφοιτοι τῶν καταστημάτων τούτων τοποθετοῦνται εἰς ἐργοστάσια ἢ ἀγροκήπια εἰδικά, ὅπου εὐρίσκουσι ἐνασχόλησιν ἀρμοδίαν καὶ βίον τρόπον τινὰ οἰκογενειακόν. Ἐπὶ τέλους εἰς ἑπτὰ σχολεῖα ἢ ἄσυλα τοποθετοῦνται οἱ παῖδες, ὅσοι εἶναι ἀνεπίδεκτοι οἰασθήποτε μαθήσεως. Κατὰ τὸ 1895 ὑπῆρχον εἰς τὰς σχολὰς ταύτας 131 ὑπότροφοι. Οἱ διδάσκαλοι τῶν διαφόρων τούτων καταστημάτων μορφοῦνται εἰς διδασκαλεῖον εἰδικόν, ἰδρυθὲν διὰ συνεισφορῶν, ἀλλὰ συντηρούμενον τῇ ἐπιχορηγήσει τῆς Κυβερνήσεως.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ Σουηδία προνοεῖ ὑπὲρ τῆς δωρεᾶν δημοτικῆς ἐκπαίδευσως ἀπάντων. Τὸ Κράτος δὲν περιορίζει τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντός του εἰς τὴν ἰδρυσιν σχολείων χάριν τῶν ὑγιῶν τὸν νοῦν καὶ τὸ σῶμα παίδων, ἀλλὰ φροντίζει ἐπίσης περὶ τῶν ἀσθενῶν, περὶ τῶν καχεκτικῶν καὶ περὶ τῶν ἀνεπίδεκτων ἐτι πάσης διανοητικῆς ἀναπτύξεως. Τοῦτο ἀλλαγῶν δὲν κατορθοῦται. Εἰς αὐτὴν τὴν Ἑλβετίαν ὑπάρχουσι 6 - 7000 παῖδες τοιαύτης κατηγορίας, διὰ τοὺς ὁποίους οὔτε σχολεῖα ὑπάρχουσι, οὔτε ἡ ἐλάχιστη λαμβάνεται φροντίς.

Κατὰ τὸν νόμον, ἡ ἐτησία σχολικὴ περίοδος διαρκεῖ ὀκτὼ μῆνας, αἱ δὲ καθ' ἡμέραν ὥραι διδασκαλίας ὀρίζονται εἰς πέντε διὰ τὰ νηπιακὰ σχολεῖα καὶ εἰς ἕξ διὰ τὰ δημοτικά, μετὰ διακοπὴν μιᾶς ἢ δύο ὥρων εἰς τὸ μέσον τῆς ἡμέρας. Ταῦτα γενικῶς, ἀλλὰ τὰς ὥρας τῶν μαθημάτων καὶ τὴν ἐποχὴν τῶν διακοπῶν κανονίζει ἡ ἐνοριακὴ συνέλευσις, ἢ ἡ συνέλευσις ὄλων τῶν κατοίκων ἐκάστης σχολικῆς περιφερείας, τῇ προτάσει τῆς ἐφορείας.

Ἴδου πῶς συγκεφαλαιοῦνται αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται ἡ διάδοσις τῆς παιδείας ἐν Σουηδίᾳ.

«Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας πρέπει νὰ εἶναι τόσον ἡ ἀνάπτυξις τῆς διανοίας ὅσον καὶ ἡ ἀπόκτησις ὠρισμένων γνώσεων καὶ τάσεων. Πρὸς τοῦτο ὁ διδάσκαλος ἀνάγκη νὰ ὀδη-

γηται ἐκ τῶν βιωτικῶν περιστάσεων καὶ ἐκ τῆς διανοητικῆς ἰδιοφυίας τῶν μαθητῶν.

Οὐδέποτε θὰ ἐπιβάλληται εἰς τὸν μαθητὴν μάθημα οἷον-δήποτε ἄνευ προηγουμένης διασαφήσεώς του.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν θὰ παρέχηται εἰς τὸν μαθητὴν εὐκαιρία πρὸς ἀναπόλησιν ὅσων ἐδιδάχθη, θὰ ὀδηγηται δὲ βαθμηδὸν εἰς τρόπον ὥστε νὰ μανθάνῃ καὶ ν' ἀναπτύσσεται ἀφ' ἑαυτοῦ, κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών του, καὶ τῶν γνώσεων ὅσας ἀπέκτησε».

Κατὰ τὸν νόμον τὸ πρόγραμμα τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως περιλαμβάνει τὴν θρησκείαν, τὴν ἐθνικὴν γλῶσσαν, τὴν ἀριθμητικὴν τὴν στοιχειώδη γεωμετρίαν, τὴν γεωγραφίαν, τὴν ἱστορίαν, τὰ στοιχεῖα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, τὴν ἰχθυογραφίαν, τὴν ὀδικήν, τὴν γυμναστικὴν καὶ τὴν κηπουρικὴν. Ἄλλ' ὁ νόμος ἐπιτρέπει εἰς τὰς σχολικὰς ἐφορείας τὴν ἀνάπτυξιν ἢ τὸν περιορισμὸν τῶν διαφόρων τούτων κλάδων τῆς διδασκαλίας ἀναλόγως τῶν τοπικῶν περιστάσεων αἱ ὁποῖα φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰς ἐξοχὰς.

Ἐξετάσεις πρὸς προδιδασμὸν ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν δὲν γίνονται. Ὁ μαθητὴς ὑποβάλλεται μόνον εἰς ἐξέτασιν ἀποφοιτήσεως, ἐὰν δὲ τὴν διέλθῃ εὐδοκίμως, λαμβάνει τὸ δίπλωμά του μετὰ τὸ δικαίωμα ἐγγαφῆς εἰς ἀνωτέραν σχολὴν. Ὁ ἀποτυχὼν εἰς τὰς ἐξετάσεις παραμένει εἰς τὸ σχολεῖον. Ἄλλ' ἡ ἐφορεία δύναται κατ' ἐξαιρέσιν νὰ δίδῃ δίπλωμα ἀποφοιτήσεως εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην νὰ πορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἢ εἰς τοὺς ἀνεπίδεκτους περαιτέρω ἀναπτύξεως, ἐὰν ἀπέκτησαν τὰς γνώσεις τοῦ λεγομένου προγράμματος minimum.

Τοῦτο περιλαμβάνει τὴν θρησκείαν, τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀπλὴν ἀριθμητικὴν ἄνευ τῶν κλασμάτων. Οὕτω λοιπὸν οἱ νεαροὶ Σουηδοὶ ἐξέρχονται τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κατὰ τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, — ἐνωρίτερον ἐὰν ἐκμάθουν ὅσα ἐντὸς αὐτοῦ διδάσκονται, — βραδύτερον δὲ ἐὰν ἐξ ἀμελείας ἢ ἀνικανότητος δὲν ἀποκτήσουν ἐγκαίρως τὸ δίπλωμά των. Ἄλλὰ καὶ οὕτω δὲν τελειώνει δι' αὐτοὺς τὸ σχολεῖον, οὔτε παύει ἡ φροντίς πρὸς αὐξήσιν τῶν γνώσεών των, εἰς τρόπον ὥστε νὰ γείνουν ἐργάται καὶ τεχνῖται ἐπιδέξιοι. Πρὸς τοῦτο τὸ Σουηδικὸν κράτος ἰδρύσεν ἢ ἐπιχορηγήσει καταστήματα διδασκτικὰ χάριν τῆς νεολαίας καὶ τῶν δύο φύλων, ἀφοῦ ἐξέλθουν τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου.

Τὸ Κράτος ἰδρύει ἢ παρέχει ἐπιχορηγήσεις καθόσον αἱ πλεῖστα μεταρρυθμίσεις ἢ βελτιώσεις ὀφείλουσι εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, ἀντὶ δὲ νὰ ὑποβλέπῃ τὸ Κράτος τοὺς νεωτεριστάς, τοὺς παρακολουθεῖ μετ' ἐνδιαφέροντος, τοὺς συμβουλεύεται, τοὺς ἐνθαρρύνει διὰ χρηματικῆς ὑποστηρίξεως καὶ τοὺς μιμεῖται, ἐν τέλει, γενικεύει καθ' ὅλην τὴν χώραν τὰ ἰδρύματα, ὅσα ἰδιῶται ἐθεμελίωσαν ἐπιτυχῶς εἰς ὠρισμένον τι σημεῖον.

Ἄλλὰ καὶ ἡ μετὰ τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον ἐκπαίδευσις τῆς νεολαίας ὑποδιαιρεῖται ἐξ ἀνάγκης εἰς διαφόρους κατηγορίας. Οἱ Σουηδοὶ ἐννοοῦσι κάλλιστα ὅτι δὲν θὰ ἦτο λογικὸν νὰ διδάσκωνται τὰ αὐτὰ πράγματα εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ἐξοχῆς καὶ τοὺς τῶν πόλεων. Διὰ τοὺς τελευταίους χρειάζεται σχολὴ ἐπαγγελματικὴ, σκοποῦσα τὸν σχηματισμὸν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν ἐπιδεξίων διὰ τοὺς χωρικούς, αἱ ὁποῖαι ἀποκτοῦν τὴν πειρὰν των ἀφ' ἑαυτῶν ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ ἀγροῦ ἀνάγκη ἀπ' ἐναντίας νὰ προληφθῇ ὁ κίνδυνος τῆς ἐπαπειλούσης αὐτοὺς διανοητικῆς νωθρείας ἐντὸς τῆς μονώσεως τῆς ἐξοχῆς. [Ἐνθεν ἡ ἰδρυσις δύο εἰδῶν Σχολείου : ἡ ἀνω-

τέρα Δημοτική σχολή διὰ τὰς ἐξοχάς, καὶ ἡ τεχνικὴ σχολή διὰ τὰς πόλεις].

Ἡ ἀνωτέρα Δημοτικὴ σχολὴ χρησιμεύει δι' ἀμφοτέρας τὰ φύλα τῶν χωρικῶν, σκοπεῖ δὲ ὄχι μόνον νὰ μὴ τοὺς ἀφήσῃ νὰ λησμονήσουν ὅσα ἤδη ἐδιδάχθησαν, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς ἀναπτύξῃ διδάσκουσα «ὅσα ἕκαστος Σουηδὸς πρέπει νὰ γνωρίζῃ διὰ νὰ γίνῃ πολίτης χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα καὶ μέλος νοήμον τῆς κοινωνίας»· ἡ βάσις τῆς διδασκαλίας εἶναι ἱστορικὴ καὶ πατριωτικὴ.

Αἱ σχολαὶ αὗται εἶναι ἀνοικταὶ ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου μέχρι τοῦ Μαΐου διὰ τοὺς νέους ἡλικίας 18 ἐτῶν καὶ ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι τοῦ Αὐγούστου διὰ τὰς νεάνιδας ἀπὸ τοῦ 16 ἔτους.

Τὰ μαθήματα δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὰ οὔτε ὑποβάλλονται οἱ μαθηταὶ εἰς ἐξετάσεις.

Οἱ διδάσκοντες πρέπει νὰ ἔχουν δῖπλωμα Πανεπιστημίου ἢ τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς, ἢ τῆς Ἀνωτέρας Τεχνικῆς Σχολῆς τῆς Στοκχόλμης. Ἐκάστη σχολὴ ἔχει ἓνα διευθυντὴν, ἓνα διδάσκαλον τακτικὸν καὶ δύο εἰδικοὺς διδασκάλους. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει τὴν γενικὴν καὶ τὴν Σουηδικὴν ἱστορίαν, τὴν γεωγραφίαν, τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (instruction civique), τὰ στοιχεῖα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, τὴν Σουηδικὴν γλῶσσαν, τὴν ὑγιεινὴν, τὴν ἀριθμητικὴν καὶ γεωμετρίαν, τὴν λογιστικὴν (δημοτικὴν καὶ ἰδιωτικὴν), τὴν ἰχνογραφίαν, τὴν καλλιγραφίαν, τὴν ᾠδικὴν καὶ τὴν γυμναστικὴν. Εἰς τὸ διὰ τὰς Νεάνιδας πρόγραμμα ἡ γεωμετρία καὶ τὸ ἀστικὸν δίκαιον ἀντικαθίστανται δι' ἐργασίων, τῆς βραπτικῆς, τῆς ὑφαντικῆς κτλ.

Ὁ διδάσκαλος μετὰ τὸ μάθημά του προβάλλει ἐρωτήματα, συνιστᾷ δὲ πρὸς ἀνάγνωσιν βιβλία ἀρμόδια καὶ προσπαθεῖ νὰ δεῖξῃ εἰς τοὺς μαθητὰς πῶς νὰ ἐργάζωνται μόνον τῶν. Τὸ ἑσπέρας γίνονται διαλέξεις ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων, συζητήσεις μεταξὺ διδασκάλων καὶ μαθητῶν ἢ ἀναγνώσεις καὶ χοροὶ. Εἰς τὰς ἑσπερινὰς ταύτας συναθροίσεις εἶναι δεκτοὶ πάντες οἱ κάτοικοι ἐν γένει τοῦ χωρίου. Οἱ μαθηταὶ ἐγγράφονται συνήθως δι' ἓν ἔτος, ἀλλὰ πολλοὶ φοιτοῦν εἰς τὸ σχολεῖον ἐπὶ σειρὰν χειμῶνων.

Ἐπάρχουν καθ' ὅλον τὸ Κράτος εἴκοσι καὶ ἑπτὰ τοιαῦται σχολαί, αἱ πλεῖστα ἰδρυθεῖσαι ἐξ ἰδιωτικῶν συνεισφορῶν. Ἐκάστη αὐτῶν ἔχει ἴδιον κτίριον, μὲ βιβλιοθήκην καὶ τὰς ἀναγκαίας ἐπιστημονικὰς συλλογὰς. Οἱ Δήμοι, οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ καὶ ἡ Κυβέρνησις δίδουν ἐπιχορηγήσεις πρὸς συντήρησίν των.

Οἱ δυνάμενοι ἐκ τῶν μαθητῶν καταβάλλουν διδάκτρα ἀπὸ δέκα ἕως ὀγδοήκοντα φράγκα.

Εἰς τὰς 27 σχολὰς ταύτας ἐφοίτησαν κατὰ τὸ 1896 ἑπτάκισι πενήκοντα μαθηταὶ καὶ τετρακόσισι πενήκοντα μαθήτρια· ἡ πρώτη τῶν τοιούτων σχολῶν ἰδρῦθη πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν· ἡ βαθμιαία αὐξησίς των, αἱ διδόμεναι ἐπιχορηγήσεις καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν μαθητῶν ἀποδεικνύουν τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὸ χρῆσιμον τῶν τοιούτων σχολῶν.

Παρεκτὸς τῶν ἀνωτέρω δημοτικῶν σχολείων ὑπάρχουν εἰς Σουηδίαν δύο ἀνώτεροι γεωργικαὶ σχολαὶ καὶ 23 σχολαὶ γεωργίας πρακτικῆς καὶ θεωρητικῆς.

Ταῦτα διὰ τοὺς κατοίκους τῶν ἐξοχῶν· εἰς τὰς πόλεις, ὡς εἶπομεν, ὑπάρχουν αἱ ἐπαγγελματικαὶ σχολαί.

Ἐξαιρουμένων τῶν ἀνωτέρων εἰδικῶν Τεχνικῶν σχολῶν, ὑπάρχουν 32 ἐπαγγελματικαὶ χάριν τῶν νέων τεχνιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἀφοῦ ἐξέλθουν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Αἱ σχολαὶ αὗται εἶναι ἑσπεριναί, ἰδρῦθησαν δὲ τῇ ἰδιωτικῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ συντηροῦνται δι' ἐπιχορηγή-

σεων τῶν Δήμων καὶ τῆς Κυβερνήσεως· ἡ ἐπιχορηγήσις τοῦ Δημοσίου κατὰ τὸ 1896 ἀνῆλθεν εἰς φράγκα 93,000. Οἱ μαθηταὶ καταβάλλουν διδάκτρα τριῶν φράγκων καθ' ἑξαμηνίαν.

Τὸ πρόγραμμα τῶν Σχολῶν τούτων περιλαμβάνει, διὰ μὲν τοὺς ἄρρενας, βιοτεχνικὴν ἰχνογραφίαν καὶ κοσμηματογραφίαν, ἀρχὰς πλαστικῆς, ξυλογλυπτικῆς, ἐπεξεργασίαν μετάλλων, μηχανικὴν, ἀρχιτεκτονικὴν, λογιστικὴν, ἀριθμητικὴν, ἄλγεβραν, τὴν Σουηδικὴν γλῶσσαν καὶ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας.

Ἄλλως, ὡς πρὸς τὰς ἐφηρμοσμένας τέχνας τὸ πρόγραμμα τροπολογεῖται ἀναλόγως τῶν τοπικῶν ἀναγκῶν. Εἰς τὰς νεάνιδας διδάσκεται ἐπίσης ἰχνογραφία, τὸ σχεδιογράφημα, ἡ πλαστικὴ, ἡ ξυλογλυπτικὴ, ἡ κατασκευὴ κυτίων, βραπτικῆ, κέντημα, λογιστικὴ, ἡ ἔθνικὴ γλῶσσα καὶ αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι. Ἡ μᾶλλον ἀνεπτυγμένη τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν, ἡ τῆς Μαλμῆς, ἔχει 18 διδασκάλους καὶ 5 διδασκαλίσσας καὶ 900 μαθητὰς, εὐρίσκεται δὲ ἐν ἐνεργείᾳ ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 15 Μαΐου. Παρεκτὸς τοῦ γενικοῦ προγράμματος ὑπάρχουν εἰς αὐτὴν τμήματα ἐπιπλοποιίας, οἰκοδομικῆς καὶ μηχανουργικῆς· ὁ δήμος παρέχει εἰς τὴν σχολὴν ταύτην ἐπίδομα ἐτήσιον φρ. 14,000, ἡ δὲ Κυβέρνησις 5,600 καὶ τὰ διδάκτρα εἰσφέρουν φρ. 4—5,000. Τὰ ἐλλείμματα καλύπτονται ὑπὸ ἰδιωτικῶν εισφορῶν. Κατὰ τὸ 1896 εἰς τὰς 32 ἐπαγγελματικὰς σχολὰς ἐφοίτησαν 5,400 μαθηταί, ἐξ ὧν 1,200 νεάνιδες. Ὁ λόγιος Ἐλβετὸς δικαίως ἐκθειάζει τὸ σκόπιμον καὶ τὸ πρακτικὸν τοῦ διοργανισμοῦ τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως εἰς Σουηδίαν. «Τὸ σχολεῖον αὐτόθι, λέγει, ἐφαρμόζεται ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ βίου. Ἀλλαχού τὸ σκοπούμενον εἶναι νὰ δίδουν ὅλοι οἱ διδάσκαλοι τοῦ Κράτους τὸ αὐτὸ μάθημα, τὴν αὐτὴν ὥραν, εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα. Εἰς Σουηδίαν ὁ νόμος παρέχει ἐλευθερίαν ὡς πρὸς τὰς λεπτομερείας, εἶναι δὲ αὐστηρὸς μόνον ὡς πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν, τὴν μόρφωσιν δηλαδὴ ἀνδρῶν χρησίμων, δυναμένων νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ δάκτυλά των, ἐργατικῶν, χρηστῶν καὶ εὐλαβῶν. Διαγράφονται προγράμματα γενικά, ἀλλ' οἱ ἐφαρμόζοντες αὐτὰ δύνανται νὰ προσθαφαιροῦν ἀναλόγως τῶν τοπικῶν ἀναγκῶν καὶ περιστάσεων διὰ νὰ διδάσκωνται οἱ μὲν νέοι χωρικοὶ πῶς νὰ εὐημεροῦν προσδεύοντες εἰς τοὺς ἀγροὺς των, οἱ δὲ υἱαὶ καὶ θυγατέρες τῶν εἰς τὰς πόλεις τεχνιτῶν πῶς νὰ εὐδοκίμησιν εἰς τὸ ἔργον των ἕκαστος. Ταῦτα δὲ πάντα ἄνευ σχολαστικότητος, ἄνευ κυβερνητικῆς ἐπιβολῆς, συστηματικῶν προκαταλήψεων. Ὅπου ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία δίδει ἐπιτυχῆς παράδειγμα πρὸς μίμησιν, τὸ Κράτος παρακολουθεῖ τὸ ἔργον τῶν ἰδιωτῶν, τὸ ἐνθαρρύνει καὶ τὸ ἀποδέχεται· δὲν ἔχει τὴν ἀξίωσιν ὅτι αὐτὸ καὶ μόνον κατέχει τὸ μονοπώλιον τῆς γνώσεως.

Χρησιμοποιεῖ πάσας τὰς ἀγαθὰς ἐνεργείας πρὸς γενικὴν ὠφέλειαν, ἀφοῦ ἐξελέγξῃ τὰ ἀποτελέσματά των· ἀλλὰ καὶ τὸν ἔλεγχον ἀναθέτει εἰς ἰδιώτας ἀρμοδίους, ὡς ἐκ τῶν γνώσεων καὶ τῆς πείρας των, πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἀνατιθεμένου εἰς αὐτοὺς ἔργου, ἄνευ προσκολλήσεως εἰς τὰ τετριμμένα.»

Ἄντιπρόσωποι «Κρητ. Ἀστέρος»

Ἐν τῇ νομῇ Ῥεθύμνης

Ἄντων. Κ. Γερακάρης

Ἐν τῇ νομῇ Ἡρακλείου

Γεώργ. Ν. Ζουρίδης βιβλιοπώλης καὶ Στ. Παπαμαρκάκης
Παρ' αὐτῶν ἐγγράφονται συνδρομηταί, εἰσπράττονται
συνδρομαὶ καὶ πωλοῦνται φυλλάδια

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΠΕΡΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ ἔλως πατρικὴ αὐτῆ μέριμνα ἐδημιούργησε σωτήριον ἀμιλλαν μεταξὺ τῶν διδασκάλων προσπαθόντων νὰ δειχθῶσιν ἀντάξιοι τῆς εὐμενείας τοῦ προέδρου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν σχολείων ἠϋξάνετο τάχιστα, τὸ ἰδεώδες τοῦ προέδρου ἦν ἕκαστον χωρίον νὰ ἀποκτήσῃ καὶ τὸ σχολεῖόν του. Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1829 ἡ Πελοπόννησος ἠριθμεῖ 31 λαϊκὰ σχολεῖα μετὰ 2,064 μαθητῶν· αἱ νῆσοι 37 σχολεῖα λαϊκὰ μετὰ 3050 μθητῶν· ἡ Στερεὰ Ἑλλάς τρία λαϊκὰ σχολεῖα μετὰ 407 μαθητῶν. Ἐν ἔλῳ 71 σχολεῖα λαϊκὰ μετὰ 6121 μαθητῶν. Εἰς ταῦτα προσθετὰ καὶ τὰ 37 Ἑλληνικὰ σχολεῖα μετὰ 2588 μαθητῶν.

Ἐμέμφθησαν συχνάκις τοῦ Καποδιστρίου ὅτι ἐπεδείξατο ἀντιπάθειαν πρὸς τὰ σχολεῖα τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως καὶ ὅτι ἐπέστησεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων. «Ἐδείκνυεν ἀξίωσημείωτον προτίμησιν, λέγει ὁ Μένδελσον, πρὸς πολιτισμὸν λίαν ἀπλοῦν καὶ δὴ ἔλως περιωρισμένον, ὅστις ἀπορροφώμενος ὑπὸ τῶν καθημερινῶν μεριμνῶν λησιμονεῖ παντὸς πλὴν τῆς ἐκζητήσεως τοῦ ἀρτου.» Κριτικὴ ἔλως ἀδικος, καθόσον διότι ἡ σχολήθη μᾶλλον ὑπὲρ τῶν δημοτικῶν σχολείων, τοῦτο δὲν ἦτο καὶ ἔνδειξις ὅτι ἡμιστὰ ἐνδιεφέρετο ὑπὲρ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ, ἦν τούναντίον προτίθετο κάλλιον νὰ παρασκευάσῃ. Ἄλλως τε τυγχάνει γνωστὸν ὅτι ὁ Καποδίστριας συνετέλεσε τὰ μάλιστα εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κερκύρας καὶ ὅτι ἐδημιούργησε τὴν Γεωργικὴν σχολὴν τῆς Τύρινθος. Διετήρει μάλιστα ἰδίαις δαπάναις ἐν ταῖς Εὐρωπαϊκοῖς πανεπιστημίαις ὑποτρόφους. Ἐν γένει ἐνδιαφερόμενος ὑπὲρ τῶν νέων ἐκείνων, οἵτινες κατέλειπον τὸν τόπον, ἵνα μεταδώσιν καὶ σπουδάσωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, προσεπάθει νὰ θέτῃ αὐτοὺς πάντοτε ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν φιλλέλληγός τινος, ὅπως διατηρῶσιν ἀκέραιον τὸ αἶσθημα τῆς ἐθνικότητός των. Προσεκάλεσε σοφοὺς ἀνδρας νὰ ἔλθωσιν καὶ ἐγκατασταθῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἵδρῶσιν ἰδιωτικὰς σχολὰς. Ὁ Καποδίστριας εἰργάζετο οὕτω ἀδιαλείπτως διὰ τὴν ἐπὶ μᾶλλον αὐξήσασιν τῆς εὐημερίας τῆς πατρίδος.

Ὁργάνωσις τῶν σχολείων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Δημοτικὰ σχολεῖα. Ὁ συγγραφεὺς παραδέχεται κατ' ἀρχὰς δύο περιόδους ἐξελίξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων. Τὴν πρώτην ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ 1828, πρὸ τῆς ἀναλήψεως ὑπὸ τοῦ Καποδιστρίου τῆς ἐξουσίας μέχρι τοῦ 1878 καὶ τὴν δευτέραν ἀπὸ τοῦ 1878 μέχρι σήμερον. Ὅτε τὴν ἐπαύριον τοῦ πολέμου ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας, ὅστις εἶχε μεταβάλλει τὴν Ἑλλάδα εἰς εὐρείαν ἔρημον, ὁ Ὄθων ὁ Βαυαρὸς ἀνήλθε ἐπὶ τοῦ Θρόνου τῆς Ἑλλάδος ἡ προσοχὴ αὐτοῦ ἐστράφη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν σχολείων.

Ὁ νόμος τῆς 6)18 Φεβρουαρίου 1833 καθίστα τὴν φάτῃσιν εἰς τὰ σχολεῖα ὑποχρεωτικὴν διὰ τὰ παιδία ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀπὸ τοῦ 5ου ἔτους τῆς ἡλικίας των μέχρι τοῦ 12ου. «Οἱ γονεῖς, ἔγραφεν ὁ νόμος, ὑποχρεοῦνται ἐπὶ ποινῇ προστίμου νὰ πέμπωσιν τὰ τέκνα των εἰς τὸ σχολεῖον, ἐὰν δὲν ἀποδείξωσιν ὅτι τὰ τέκνα των ἐδιδάχθησαν τὰ ἐν τῇ λαϊκῇ σχολεῖῳ διδασκόμενα μαθήματα.» Ἐκάστη κοινότης ὤφειλε νὰ ἱδρῦσῃ καὶ ἐν λαϊκῶν σχολείων καὶ νὰ συντηρῇ αὐτὸ ἰδίαις δαπάναις. Ἐὰν ἐνίστε ἐθεδαιούτο ὅτι τὰ μέσα τῆς κοινότητος ἦσαν ἀνεπαρκῆ, προσήρχετο αὐτῇ ἐπίκουρος ἡ Κυβέρνησις. Ἰδιώται δὲ ἄνδρες, ὧν ἡ ἠθικὴ ἀξία καὶ

ἡ ἰκανότης εἰς τὸ διδάσκειν ἐτύγχανε γενικῶς ἀνεγνωρισμένη, ἠδύναντο ἀδεῖα τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἱδρῶσιν σχολεῖα. Ταῦτα δὲ ἔδει νὰ διατελῶσι πάντοτε ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Τὰ σχολεῖα ἐκάστης κοινότητος διετέλουν ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν ἐφορίας τοπικῆς, ἣτις ὤφειλε νὰ μεριμνᾷ περὶ τῆς διατηρήσεως τοῦ διὰ σχολεῖον χρησιμεύοντος οἰκοδομήματος καὶ περὶ πάσης ὕλικῆς τοῦ σχολείου ἀνάγκης χρησίμου πρὸς διδασκαλίαν, ὡς ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας τοῦ σχολείου, ἡ ἀγορὰ βιβλίων κτλ. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸ πρόγραμμα τῆς διδασκαλίας, τοῦτο ἔδει νὰ ἐξελέγχηται κατ' ἐξάμηνον ὑπὸ τοῦ διδασκαλικοῦ σωματείου τοῦ διαμερίσματος.

Ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται ἐκτενέστερον περὶ τῶν διαφόρων λεπτομερειῶν τοῦ σχολικοῦ ὄργανισμοῦ, ἥτοι περὶ τοῦ προγράμματος τῆς διδασκαλίας, περὶ τῶν κρατούμενων βιβλίων ὑπὸ τῶν διδασκάλων, περὶ τῶν ἐξετάσεων, τῶν ἐορτασίων ἡμερῶν, περὶ τῆς ἐν τῇ σχολεῖῳ πειθαρχίας κτλ.

Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς βασιλείας τοῦ Ὄθωνος ἱδρῦθη ἐν Ἀθήναις διδασκαλεῖον ἐν ᾧ οἱ μαθηταὶ οἱ ἀπόφοιτοι τῆς δευτέρας τάξεως τοῦ Γυμνασίου, ἠκολούθουν μαθήματα ἐπὶ δύο ἔτη. Ὁ πληρωνόμενος μισθὸς ἐνὶ ἐκάστῳ διδασκάλῳ οὐδέποτε ὑπερέβαινε τὰς 140 δραχ. ἀλλ' εἶχεν οὗτος δωρεὰν κατοικίαν, ἐπὶ πλέον δ' ἐλάμβανε 20 λεπτὰ παρ' ἐκάστου μαθητοῦ κατὰ μῆνα. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ὑπεχρεοῦτο νὰ κατανέμῃ τὰς σχολικὰς δαπάνας οὕτως, ὥστε οἱ πτωχοὶ γονεῖς νὰπαλλάσσωνται πάσης δαπάνης. Οἱ εὐποροῦντες τούναντίον ἐτάσσοντο εἰς τοὺς ὑποχρεομένους εἰς τὴν καταβολὴν 10 ἕως 15 λεπτῶν μηνιαίως ἀναλόγως τῆς περιουσιακῆς των καταστάσεως.

Ἀκολουθοῦσιν εἰτα λεπτομέρειαι περὶ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς Ἑλλάδα τοῦ συστήματος τοῦ Lancaster ὑπὸ τοῦ Μ. Κοκκόνῃ, περὶ τῶν ὁλεθρίων ἀποτελεσμάτων εἰς ἃ ἦγαγε τὸ σύστημα τῆς ἀμοιβαίας διδασκαλίας καὶ περὶ τῆς σχολικῆς διδασκαλίας, ἣτις ἐπῆλθε κατὰ τὸ 1862. Ἡ τιμὴ ὀφείλεται εἰς τὸν σύλλογον πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων κατὰ τὸ 1871 τοῦ ὅτι ἐπήνεγκε θεραπείαν εἰς τὴν τοιαύτην τῶν πραγμάτων κατάστασιν. Ἦρχισε νὰ ἀποστέλλῃ ὑποτρόφους εἰς Γερμανίαν ὅπως σπουδάσωσιν τὸ σχολικὸν σύστημα καὶ δὴ τὴν παιδαγωγικὴν τοῦ τύπου τούτου. Κατὰ δὲ τὸ 1875 ὁ Διδασκαλικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μιστριώτου παρεδέχθη τὸ πρόγραμμα τοῦ προμνησθέντος συλλόγου. Γενόμενος δὲ κάτοχος ἐν Ἀθήναις γηπέδου ἐμβαδοῦ 10,000 τετραγωνικῶν μέτρων ἠκοδόμησεν ἐπ' αὐτοῦ, χρηροῦντος τοῦ μεγάλου εὐεργέτου καὶ βαθυπλούτου ἐν Ὁδησσῷ ὁμογενοῦς Μαρασλή, μεγαλοπρεπῆ οἰκοδομὴν, τὸ σημερινὸν Διδασκαλεῖον. Κατὰ δὲ τὸ 1874 ἡ πρώτη δημοτικὴ σχολὴ ἐθεμελιώθη ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου, τὴν δὲ διεύθυνσιν αὐτῆς ἀνέλαθεν ὁ ἐν Γερμανίᾳ τὴν παιδαγωγικὴν σπουδᾶς Σ. Μωραΐτης.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Αἱ ἐξετάσεις τοῦ Παρθεναγωγείου Βατολάκκου διεξήχθησαν πανηγυρικῶτα. Ἀπηγγέλλθησαν ποιήματα, μονόλογοι καὶ ἐφάλγησαν ἄσματα ὑπὸ μαθητῶν. Διεκρίθησαν δὲ εἰς τὴν ἀπαγγελίαν ἡ δις Α. Βουράκι καὶ εἰς τὰ ἐργόχειρα αἱ δις Εὐαγ. Σπυράκι καὶ Α. Καφαλάκι. Ἡ δις Μαρία Σπρατγάνι, διδασκάλισσα, ἀνέπτυξεν ἐν ἀρχῇ εἰς τοὺς προσελθόντας τὴν ὠφέλειαν τῆς πνευματικῆς μορφώσεως τῶν κορασίων, κατενθουσιάσασα πάντας, ἡ δὲ δις Θ. Κνιθάκι, διευθύντρια, δείξασα τόσην ἐπιμέλειαν ὥστε νὰ ἐπιτύχῃ τοιαύτην ἐπιτυχίαν, εἶναι ἀξία συγχαρητηρίων.

Ἡ ἑλίαινα ἐλπίς